

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 248/2022-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17 Co 59/2021 z 15. decembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. apríla 2022 domáha vyslovenia porušenia bližšie neurčených práv rozsudkom krajského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia.
2. Z ústavnej sťažnosti a obsahu napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý síce nebol sťažovateľom predložený spolu s ústavnou sťažnosťou, ale ústavný súd si ho obstaral z verejne dostupných zdrojov, vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Veľký Krtíš (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 11 C 33/2020 sa sťažovateľ podanou žalobou domáhal zaplatenia náhrady škody, náhrady nemajetkovej ujmy a uloženia povinnosti žalovanej zdržať sa voči jeho osobe zásahov a psychických atakov.
3. Okresný súd rozsudkom č. k. 11 C 33/2020-134 z 15. júna 2021 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) konanie v časti o zaplatenie sumy 8 298 eur, ktorej zaplatenia sa sťažovateľ domáhal z titulu náhrady škody, zastavil, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a sťažovateľovi uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100 %.
4. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku, návrh sťažovateľa na spojenie vecí zamietol a žalovanej priznal voči sťažovateľovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

II. Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti zmätočne a nekonzistentne opisuje skutkový stav veci, poukazuje na konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 3 Pc 15/2016 o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, v ktorom sa taktiež domáhal náhrady škody v sume 8 298 eur spôsobenej mu jeho bývalou manželkou (žalovanou) „*podvodom a vraždou vložených embryí*“. Konajúcim súdom vytýka, že nevykonali ním navrhovaný dôkaz a nevyžiadali si zdravotnú dokumentáciu žalovanej. Sťažovateľ ďalej namieta, že odvolací súd vôbec nevzal do úvahy ním tvrdené skutočnosti a neodôvodnil vo svojom rozhodnutí, na základe čoho dospel k názoru, že „*zámerná a vedomá, brutálna vražda vložených embryí je už premlčaná*“ a že sťažovateľovi nebola napriek predloženým dôkazom spôsobená nemajetková ujma. Považuje za nezákonné, že krajský súd akceptoval procesné pochybenia okresného súdu, a preto navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, aby „*návrhom poškodeného na dokazovanie vyhovel v celom rozsahu, aby žalovaná za svoje skutky bola braná k trestnoprávnej zodpovednosti, ďalej aby žalovaná okrem v žalobe uvedeného návrhu petitu za svoje skutky sa aj písomne žalobcovi ospravedlnila, a neprovokovala beztrestne svojho bývalého manžela a nenútila žalobcu brať si spravodlivosť do vlastných rúk*“.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní v prvom rade skúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania [§ 39 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Ústavný súd pripomína, že uplatnenie jeho právomocí je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania. V tejto súvislosti už ústavný súd opakovane uviedol, že všeobecné náležitosti návrhu musí spĺňať každý návrh, a to tak náležitosti týkajúce sa formy návrhu, ako aj jeho obsahu. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže prijať na ďalšie konanie iba také podanie, ktoré spĺňa všetky náležitosti kvalifikovaného návrhu ustanovené týmto zákonom. Poskytnutie ochrany ústavnosti ústavným súdom predpokladá splnenie všetkých ústavných a zákonných predpokladov a podmienok konania pred ústavným súdom vrátane splnenia zákonom predpísaných náležitostí ústavnej sťažnosti (m. m. III. ÚS 663/2014).

8. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

9. Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je podstatná najmä požiadavka vyplývajúca z § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 neustanovuje inak, ako aj z § 123 ods. 1 zákona

o ústavnom súde, podľa ktorého ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody [písm. a)], označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody [písm. b)], označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí [písm. c)] a konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd [písm. d)].

10. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti neoznačil konkrétne základné práva a slobody uvedené v ústave alebo v medzinárodnej zmluve, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha. V rámci konania o ústavných sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sú oprávnenia ústavného súdu limitované na prieskum, či orgán verejnej moci zasiahol neprípustným spôsobom do základných práv alebo slobôd tejto osoby, avšak pokiaľ sám navrhovateľ v ústavnej sťažnosti presne (adresne) a určito neoznačí základné práva alebo slobody, o ktorých sa domnieva, že boli orgánom verejnej moci porušené, ústavný súd ho v tomto smere nemôže zastúpiť, a teda nenahradí vlastným zhodnotením obsahu podania jeho petit (návrh rozhodnutia). Z ústavnej sťažnosti sťažovateľa pritom nie je možné určiť, akého rozhodnutia sa domáha, keďže ústavná sťažnosť neobsahuje právne relevantný petit.

11. Ústavná sťažnosť súčasne neobsahuje ani kvalifikované odôvodnenie, teda relevantnú a konzistentnú argumentáciu a prezentovanie súvislostí tykajúcich sa porušenia sťažovateľom bližšie neoznačených práv vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu. Sťažovateľ totiž v ústavnej sťažnosti nesúrodne opakuje námietky, ktoré uplatňoval v konaní pred všeobecnými súdmi a ktorými odôvodňoval svoj nárok na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Ústavná sťažnosť sa pritom ako celok vyznačuje značnou nejasnosťou, nezrozumiteľnosťou, neúplnosťou a nepresnosťou.

12. Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už formuloval právny názor (pozri napr. IV. ÚS 359/08), podľa ktorého má nedostatok odôvodnenia ústavnej sťažnosti (alebo jej časti) významné procesné dôsledky. Je totiž základnou povinnosťou sťažovateľa, aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu. Všeobecne formulovaný subjektívny názor sťažovateľa o porušení jeho práv nie je postačujúci (m. m. IV. ÚS 182/2021).

13. Absencia kvalifikovaného odôvodnenia tak predstavuje nedostatok, ktorý bráni ústavnému súdu považovať ústavnú sťažnosť za dostatočne odôvodnenú.

14. Okrem už zmieneného nedostatku ústavnej sťažnosti spočívajúceho v nepredložení kópie právoplatného namietaného rozhodnutia krajského súdu sťažovateľ nepripojil k ústavnej sťažnosti ani plnomocenstvo na jeho zastupovanie advokátom v konaní pred ústavným súdom (požiadavka plynúca z § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde) ani nepožiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde pritom ústavný súd môže ustanoviť sťažovateľovi právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom len v prípade, ak o to sťažovateľ ústavný súd požiada, pričom ústavný súd takejto žiadosti vyhovie za súčasného splnenia podmienok vyplývajúcich z § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde, t. j. 1) ak ustanovenie právneho zástupcu

odôvodňujú majetkové pomery sťažovateľa a 2) ak zároveň nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

15. Podľa názoru ústavného súdu však za danej situácie neprichádzala do úvahy výzva na odstránenie týchto nedostatkov návrhu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vzhľadom na ich esenciálnu povahu a súčasne tiež z dôvodov ozrejmenej v nasledujúcej časti tohto uznesenia. Označené ustanovenie zákona totiž slúži na odstraňovanie najmä formálnych nedostatkov návrhu, nie však jeho samotnej podstaty (m. m. I. ÚS 155/2019).

16. Keďže predmetná ústavná sťažnosť v predloženej podobe neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovujú ústava a zákon o ústavnom súde, ústavný súd ju odmietol pre nesplnenie náležitostí ustanovených zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

17. *Obiter dictum* ústavný súd uvádza, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa by musel odmietnuť aj v prípade, ak by vytýkané nedostatky neobsahovala.

18. Z obsahu samotnej ústavnej sťažnosti totiž vyplýva, sťažovateľ podal proti namietanému rozsudku krajského súdu dovolanie, pričom túto skutočnosť si ústavný súd overil aj dopytom na okresný súd.

19. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, v zmysle ktorého má sťažovateľ právo domáhať sa ochrany práv a slobôd pred ústavným súdom iba v prípade, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd. To znamená, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

20. Ústavný súd pritom stabilne zastáva názor, že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti na ústavnom súde je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní (podobne I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09, III. ÚS 124/2017). Vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, totiž neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05, IV. ÚS 180/2010).

21. Ústavná sťažnosť tak bola ústavnému súdu predložená predčasne, keďže existuje iný orgán verejnej moci (dovolačný súd) oprávnený poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľa. Uvedené by teda viedlo ústavný súd k odmietnutiu ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde pre jej neprípustnosť.

22. Súčasne ústavný súd konštatuje, že v danom prípade nebola ústavná sťažnosť podaná ani v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého možno ústavnú sťažnosť

podat' do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

23. Ústavný súd vlastným šetrením zistil, že napadnutý rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 31. januára 2022, pričom posledným dňom lehoty na podanie ústavnej sťažnosti tak bol 31. marec 2022 (štvrtok, riadny pracovný deň). Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená v listinnej podobe 11. apríla 2022, pričom z pečiatky doručujúceho orgánu vyplýva, že na poštovú prepravu bola podaná 6. apríla 2022, teda zjavne po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty predpokladanej § 124 zákona o ústavnom súde. Uvedené by tak opodstatňovalo odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľa aj ako oneskorene podanej podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 28. apríla 2022

Miloš Maďar
predseda senátu